

FAQ ON CORONAVIRUS YORUBA

IBEERE ATI IDAHUN LORI KOKORO AJAKALE-ARUN KORONA (COVID-19)

Ajo Eto Ilera Agbaye n se amojuto ajakale arun yii. Awon ibeere ati idahun wonyi ni a ose afikun won bi iwadii base tubo tesiwaju lori arun COVID-19, bi o se n ran kaakiri ati ipa re lori awon eniyan, ni gbogbo agbaye. Fun alaye ni ekunrere maa se ayewo oju opo Ajo eleto ilera Agbaye fun kokoro arun Korona loore koore.

<https://www.who.int/emergencies/diseases/n/coronavirus-2019>

IBEERE KINI – KIN NI A NPE NI KORORO ARUN KORONA?

IDAHUN:- Kokoro ajakale-arun korona je agbajopo kokoro arun ti o le fa ailera fun eniyan ati eranko. Opolopo kokoro arun korona ni o maa n fa aisan ba edo foro, lati ori amodi titi de awon aisan ti o lagbara bii arun middle East Resoiratory Syndrome (MERS) ati aisan inu edo foro (Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS). Eyi ti o sese yoju ninu kokoro arun korona ni o fa aisan COVID-19.

IBEERE KEJI KIN NI COVID – 19?

IDAHUN

COVID – 19 ni aisan ti o le ran eniyan ti o je jade lati inu kokoro korona ti won sese se awari re. kokoro arun Korona yii ati arun COVID-19 se ajoji si agbaye nitorí ko si eni ti o gbo nipa won lateyin wa afi igba ti o di ajakale arun ni ilu Wuhan ni orile ede china ni osu Kejila odun 2019.

IBEERE KETA KIN NI AWON ABUDA/APEERE ARUN COVID-19?

IDAHUN:-

Apeere aisan COVID-19 ti wopo julo ni iba, aare lati inu, ati iko gbigbe. Awon miran le ni, efori, ara riro, amodi, egbo ona ofun, ati igbe gbuuru. Awon apeere oke yii maa n yoju die die ni. Awon miran ti o ko aisan yii ko kii ri awon apeere Kankan ko si ni re won. Opolopo awon eniyan bii ida ogorin ninu ogorun maa n bo ninu aisan yii lai si akanse iwosan kan gboogi. Eniyan kookan ninu awon mefa ti o ko arun COVID-19 ni a o maa n re ti won ko si nii le mi daadaa. Awon agbalagba, ati awon ti o ti ni arun bii eje riru, ito suga ati aisan okan ni arun COVID-19 maa n da wole. O se Pataki ki awon eniyan ti o ni iko, iba ati awon ti ko le mi daadaa lo fun ayewo ati itoju ni ile iwosan.

IBEERE KERIN

BAWO NI AISAN COVID-19 SE RAN ENIYAN TABI TAN KALE?

IDAHUN:-

Awon ti o ni kokoro aisan CIVID-19 le ko ran awon miiran. Aisan yii le ran eniyan lati awon ito tabi ikun ti o jade nigba ti won sin tabi wuko. Awon eniyan ti o ba fi owo kan ibi ti iru ito tabi ikun jabo si ti o si fi kan oju, imu tabi enu yoo ko aisan naa. Eni ti o ba fa yala ito tabi ikun keekeeke ti o jade nigba ti eni ti o ni arun wuko tabi sin si imu yoo ko arun naa. Idi ti o fi se Pataki lati je ki alafo ese bata meta, o kere tan wa laarin awa ati eni ti ara re ko da.

Ajo Eletu Ilera agbaye n fi okan ba iwadii lo lori bi aisan COVID-19 se n tan kale, abajade eyi ti won yoo maa fi to awujo leti.

IBEERE I: NJE KOKORO ARUN KORONA COVID-19 LE RAN ENIYAN LATI INU AFEFE?

IDAHUN

Iwadii fi ye wa pe kokoro arun korona maa n ran eniyan nipa ito tabi ikun ti eniyan fi arako lati odo eni ti o ni arun yii ju ki eniyan ko lati inu afefe.

IBEERE II : NJE A LE KO ARUN COVID-19 LATI ARA ENI TI KO NI AMI ARUN AISAN YII?

IDAHUN:-

Ona kan gbogi ti eniyan fi le ko aisan COVID-19 ni ifara kan ito tabi ikun eni ti o ni aisan yii nipase iko wiwu tabi sinsin. O sowon lati ko

aisan yii lara eni ti ko ni ami aisan yii. Sibe sibe, opolopo awon ti o ni arun COVID-19 ni ko ni ami arun naa ni pataki julo ni akoko ti arun naa ba sese bere. Nitori idi eyi, o seese ki eniyan ko arun COVID-19 lati ara eni ti o ni iko die ti kii se pe ailera naa po.

Ajo Eletu ilera Agbaye n se agbeyewo iwadii lori igba/akoko ti COVID-19 n gba lati ran eniyan ati lati jeyo. Abajade iwadi yoo di gbigbe sita fun awon eniyan bi won se n tesiwaju.

IBEERE III

Nje o seese lati ko arun COVID-19 lati ara igbonse eni ti o ni arun yi IDAHUN:-

Ko wopo lati ko arun COVID-19 lati igbonse eni ti o ni arun yii. Bi o tile je pe iwadii ti koko fi idi re mule pe o seese ki kokoro arun COVID-19 wa ninu igbonse eni ti o ni arun yii ni igba miran, sugbon itankale arun yii kii se nipa igbonse ni opolopo igba. Ajo Eletu ilera Agbaye n se agbeyewo Iwadii awon ona ti arun COVID-19 n gba ran eniyan eyi ti abajade re yoo di gbigbe sita fun gbogbo eniyan. O se Pataki lati fo owo pelu ose ati omi ni gbogbo igba ti a se igbonse tabi ki a to jeun nitoru ewu ti o wa ninu itankale arun yii.

IBEERE KARUN-UN

ONA WO NI MO LE GBA DAABO BO ARA MI, ATI LATI DEKUN ITANKALE ARUN COVID-19?

IDAHUN:-

ONA IDAABOBO FUN GBOGBO ENIYAN

Se awari imo lori itankale arun COVID-19 lati ori ikani ayelujara Ajo Eletu ilera Agbaye ati lati odo awon osise ilera ni agbaye ati agbegbe re. opolopo orile ede agbaye lo ti ni awon ti o ni arun COVID-19 nigba ti opolopo si ni ibesile arun yii ni opo yanturu.

Awon orile ede bi China ati awon miiran ti se aseyori nipa idaduro ati idinku itankale arun COVID-19. Bi o til je pe ko tii si ifowosoya lori abajade arun yii, o se Pataki lati maa feti leko fun awon iwadii ati iroyin to ba n jeyo nipa re.

O le daabo bo ara re ki o si din ona ati ko arun yii, ati itankale re ku nipa gbigbe igbese idaabo bo wonyi:-

* Owo fifo mo ni oorekoore pelu ohun idaabobo ti o ni oti lile tabi pelu omi ati ose.

Idi Pataki nipe owo fifo pelu omi ati ose tabi lilo ipawo ti o ni oti lile yoo pa awon kokoro arun eyi ti eniyan le ti fi owo ko.

* Se aridaju pe o jina si eni ti o n wuko tabi sin ni ese bata meta o kere ju.

Idi Pataki nipe ni opo igba ti eniyan ba wuko tabi sin ni awon ito tabi ikun keekeeke ma n jade eyi ti o seese ki o ni kokoro arun. O seese lati ko kokoro arun lati ara awon ito ati ikun wonyi agaga ti eni to wuko tabi sin ba ni arun COVID-19.

* Yago fun a n fi owo kan oju, enu tabi fi ika rin imu.

Idi Pataki nipe o seese ki owo ko idoti tabi kokoro arun eyi ti o le wo inu iju, imu tabi enu nipase eyi ti aisan tabi ajakale arun le gba wo ago ara.

* Se aridaju pe iwo ati awon ti o wa ni agbegbe re se imototo lori afefe ti e n fa simu. Eyi tumo sipe e gbodo maa fi igunpa yin bo enu ati imu yin ni ighbakugba yoo wu ti e ba wuko tabi sin. E si le fi toileeti roolu bo enu tabi imu ti e ba wuko tabi sin. A gbodo ju toileeti roolu naa si inu ikole lesekese.

Idi Pataki nipe sise imototo lori afefe ti a n mi simu yoo daabo bo awon ti o wa ni agbegbe wa lowo kokoro arun otutu, iko, amodi ati arun COVID-19.

* Duro sile ti o bari wi pe ara re ko da. Ti o bani arun iba, iko tabi aile mi daadaa, lo si ile iwosan tabi ki o lo ri awon onise ilera ki o si fi to won leti kiakia.

Se amulo ni ekunrere gbogbo imoran ti awon osise ilera ba fun o.

Idi Pataki ni pe awon osise ilera yoo mo ekunrere awon ise Iori arun yii ni agbegbere. Fifi to awon osise ilera leti ni akoko yoo fun won ni anfaani ati tete dari re si ile iwosan ti o ye fun itoju. Eyi yoo daabo bo o, yoo si se idena fun itankale kokoro arun ati ikolu miiran.

* Fi eti leko fun iroyin yajo yajo awon agbegbe igberiko, ilu ati ileto ti arun naa ti n sose. Ti o ba seese, mase lo si iru agbegbe ilu, igberiko tabi ileto bee ni Pataki julo ti o ba je agbalagba tabi eni ti o ni arun ito suga, aisan okan tabi ti edo foro.

Idi Pataki nipe iru eni bee le ko arun COVID-19 ni awon ibi ti a daruko wonyi.

IGBESE IDAABO FUN AWON TI WON WA TABI LO SI AGBEGBE TABI AWON ILU TI ARUN COVID-19 TI GBILE NI BI OJO MERINLA SEYIN.

*Tele awon igbese ti a salaye soke lori idaabo bo ara eni.

*Iyara eni soto nipa aijade kuro nile ti a ba se akiyesi pe aare mu e, bi o tileje efori ranpe, amodi tabi iba ti o fa ara gbigbona titi ti ara yoo fi mokun. Ti o ba pon dandan lati jade ra ounje tabi ohun ti o nilo , o gbodo lo ibomu lati ma baa ko kokoro arun ran elomiran.

Idi Pataki nipe iyara eni soto ati lilo si ile iwosan yoo je ki awon eleti ilera le se iranlowo fun o ati lati d aabo bo awon elomiran ki won ma baa ko koko arun COVID-19 tabi kokoro arun miiran.

* Ti o ba ni aisan iba, iko tabi aile mi soke sodo daadaa, tete lo si ile iwosan nitor o le je arun inu edo foro tabi arun ti o buru jai miiran ni o fe jeyo. Pe ile iwosan re lati salaye irinajo ti o lo laipe tabi awon ti o se alabapade ninu irin ajo naa.

Ipe ati alaye re yoo ran awon ile iwosan re tabi onise ilera lati dari re si ibi ti o ye fun itankale arun COVID-19 ati awon kokoro arun miiran.

IBEERE KEFA

NJE O SEESE FUN MI LATI KO ARUN COVID – 19?

IDAHUN:- Ewu ati ko arun yii da lori ibi ti o wa-ni Pataki julo nje arun COVID-19 wa nibe?

Ewu kiko arun COVID-19 ko wopo fun opolopo eniyan ni awon agbegbe kan. Sibesibe naa ni awon agbegbe ati ilu kan wa lagbaye to je pe arun naa ti di toro-fon kale. O seese fun eni ti o ba lo si iru awon agbegbe yii lati ko arun COVID-19.

Awon ijeba ati awon eleti ilera n sa ipa ribiribi lori ifojuhun arun COVID-19 kookan ti o ba jeyo. Tiraka lati se igboran si ofin irin ajo

si awon agbegbe tabi ilu ti ijoba ibile tabi ipinle ba pa lase. Ma se tako ase ijoba lori ipejopo ti o gboroo.

Ifowosowopo pelu awon orise ilera ati agbekale ona lati gbogun ti ajakale arun yoo se iranlowo fun o lati ma fi ara kaasa arun COVID-19.

Idekun itankale arun COVID-19 seese gege bi orile ede China ati orile ede miiran ni agbaye ti se gbogun tii. O seni laanu pe igbakugba ni arun yii tun le jeyo nitori idi eyi sise akiyesi ibi ti a wa tabi ibi ti a fee lo se Pataki.

Ajo eletu Ilera Agbaye maa se atejade isele ojoojumo loorekoore lori arun COVID-19 jake jado agbaye.

E le wo Ikanni yii

<https://www.who.int/emergencies/diseases/coronavirus-2019/>
advice for public

IBEERE KEJE: NJE IFOYA WA FUN MI LORI ARUN COVID-19?

IDAHUN:

Awon aisan pee-peo-pee lo maa n jeyo nipase arun COVID-19, ni Pataki julo fun awon omode ati odo. Sibe-sibe o le se okunfa aisan ti o le die; okan ninu eniyan marun un ti o ko aisan yii ni o nilo iranlowo ile iwosan ati osise ilera. Eyi ni o fa ti awon eniyan fi n foya lori ose ti arun COVID-19 yoo se fun awon ati awon eniyan won.

Igbaradi wa gbodo wa lori ipa lati daabo bo ara wa, awon ololufe wa ati awon eniyan agbegbe wa. Igbese akoko ti o se Pataki julo ni owo fifo pelu ose ati omi ni oore koore ati imototo lori ategun ti a n mi simu.

Ikeji, se ifetisile ati itele awon iroyin ati imoran awon onise ilera. Ki o si tele ofin lori irin ajo si awon agbegbe ati awon ilu pelu apejopo ero. Lo si ori ikanni yii lati ni imo si nipa idaabo bo ara re
<https://www.who.int/emergencies/diseases/coronavirus-2019/>
advice for public

IBEERE KEJO

AWON WO NI O LE TETE SE AGBAKO ARUN COVID -19?

IDAHUN

Niwon igba ti iwaddi si n lo lori bi arun yii se n kolu awon eniyan, awon agbalagba ati awon ti won ti ni awon aisan lara bii eje riru, ito suga, aisan okan, aisan edo foro ati arun jejere ni arun maa n tete wole si lara.

IBEERE KESAN AN

NJE EGBOOGI APORO LE DENA TABI SE IWOSAN ARUN COVID-19?

IDAHUN:

Rara. Egboogi aporo ko le dena tabi se iwosan kokoro fairosi, kokoro bakiteria nikan ni o le dena tabi wo san. Niwon igba ti o je pe kokoro fairosi lo n fa arun COVID-19, egboogi aporo ko lagbara lati dena re. Egboogi aporo ko wulo fun itoju tabi idena arun COVID-19. Lilo egboogi aporo gbodo wani ibamu pelu ilana ti onisegun oyinbo la kale fun ilana iwosan kokoro bakiteria.

IBEERE KEWAA

NJE AWON OOGUN TABI ETO ARANNILOWO WA TI O LE DENA TABI SE IWOSAN ARUN COVID-19?

IDAHUN:

Awon onisegun oyinbo, pelu onisegun ibile le tiraka lati se iranlowo lati je ki ara eni ti o ni arun COVID-19 wale die, ki inira ma poju fun, sugbon ko tii si idaniloju wi pe oogun Kankan si wa ni akoko yii ti o le dena tabi se iwosan arun COVID-19.

Ajo eleto Ilera Agbaye ko fowosi lilo oogun lai si ifowosi onisegun oyinbo yala egboogi aporo fun idena tabi iwosan arun COVID-19. Orisiirisi iwadi lo n lo lori oogun oyinbo ati oogun ibile eyi ti Ajo eleto Ilera Agbaye yoo gbe jade fun gbogbo gbo ni kete ti aridaju ba ti wa lori awon oogun naa.

IBEERE KOKANLA

NJE ABERE AJESARA, OOGUN TABI AAJO WA FUN ARUN COVID-19?

IDAHUN:

Koo ti si. Titi di asiko yii, ko tii si abere ajesara, egboogi pato kan ti o dena tabi se iwosan arun COVID-19. Sugbon awon ti o ni arun yii gbodo gba iwosan lati je ki ara tuwon kuro ninu awon aisan pee pee

ti o so mo COVID-19 bii iko, iba, efori, amodi. Awon ti arun yii bat wo lara ju yoo wa ni ile iwosan. Opolopo awon ti o wa ni ile iwosan ni ara won da pelu atileyin awon onise ilera.

Iwadii n lo lowo lori awon abere ajesara ati egboogi oyinbo kan lati se igbelewon agbara won fun iwosan arun yii.

Ajo Eletu Ilera Agbaye n tiraka lati se agbekale abere ajesara ati oogun fun idena ati iwosan arun COVID-19.

Ona ti o daju ju lati daabo bo ara re ati awon elomiran lowo arun COVID-19 ni fifo owo pelu omi ati ose ni gbogbo igba, fi igunpa bo enu ti o ba n wuko, tabi toileeti roolu, ki o si wa ni o kere tan ese bata meta jina si eni to n wuko tabi ni amodi.

IBEERE KEJILA

NJE ARUN COVID-19 naa ni SARS?

IDAHUN:

Rara. Kokoro Fairosi ti o fa COVID-19 ati eyi ti o fa ajakale arun ona ti ategun ngba wo inu-edo foro (Severe Acute Respiratory Syndrome) SARS ni odun 2003 jo ara won sugbon arun ti won n fa yato si ara won.

Arun SARS se iku pani ju COVID-19 lo. Sugbon ko ki n tete ran eniyan bii COVID-19 ko si ajakale arun SARS ni agbaye leyin odun 2003.

IBEERE KETALA: NJE O PON DANDAN LATI LO IBOMU FUN IDAABOBO ARA MI?

IDAHUN:

Eni ti o ni arun COVID-19 ni Pataki iko, ati amodi tabi eni ti o ntoju alarun COVID-19 ni o pon dandan fun lati lo ibomu.

Ibomu kii se alotunlo, eekan soso ni a le lo ki junu. Bi eni fi nnkan sofo ni ti eni ti ko ni arunyii, ti ko si toju alaisan ba lo ibomu.

Ajo eleto ilera agbaye ro awon eniyan lati ma se fi ibomu sofo nitoru o ti di imi eegun, ko si nita mo. Imoran lati odo ajo eleto ilera agbaye ni pe ki a ma se fi ibomu sofo.

Awon ona Pataki lati daabo bo ara re ati awon miiran lowo arun COVID-19 ni fifo owo mo pelu ose ati omi ni gbogbo igba, fifi igunpa bo enu ti o ba n wuko tabi lilo toileeti roolu. Gbiyanju lati jina ni ese bata meta o kere ju si eni ti o n wuko tabi ti o n sin. Gbiyanju lati ka nipa Awon ona Pataki lati daabo bo ara eni lowo korona fun alaye kikun .

IBEERE KERINLA : AWON ONA TI A FI N LO IBOMU, BI A SE N YO KURO TI A BA LO TAN ATI BI A SE N TOJU AWON TI A TI LO TAN?

IDAHUN:

1. O se Pataki fun wa lati mo pe ibomu wa fun awon onise ilera , awon to n se itoju alaisan ati awon ti o ni iko ati amodi.
- 2 .Ki o to fi owo kan ibomu,ri daju pe o fi ohun ipawo ti a fi oti lile se pa owo re tabi ki o fo owo pelu omi ati ose.
3. Se ayewo ibomu lati ri wi pe ko ya tabi ni iho
4. Se aridaju pe o lo ibomu bi o ti ye .Ma se ko ori ibomu si isale
5. Ma se wo odi ibomu.
6. Je ki ibomu se regi oju re ki o le bo imu re daadaa.
7. Fa ibomu si isale loju re ki o lebo enu ati agbon re.
8. Yo ibomu kuro ni kete ti o ba ti lo tan.Yo okun ibomu ti o fi ko eti lai je ki o kan aso ati oju re , ki o ma baa fi ara ko kokoro arun ti o le wa lara ibomu.
9. So ibomu si inu ikole ti o ni ibori ni kete ti o ba ti yo kuro ni imu.
10. Se imototo owo re ni kete ti o ba ti so ibomu sinu ikole nipa fifo owo pelu omi ati ose tabi fifi ohun ipawo ti a fi oti lile se pa owo re .

IBEERE KARUNDINLOGUN: BAWO NI O SE MAA PE TO KI ARUN COVID-19 TO JE JADE?

Eyi ni alafo to wa laarin akoko ti eniyan ko kokoro arun yii si akoko ti apere arun naa jeyo lara eni ti o ko. Ijeyo arun COVID-19 maa n je laarin ojo kin in ni si ojo kerinla, sugbon ni opo igba lati ojo

karun un ni a ti le ri apeere re. Agbeyewo yoo di mimo lori eleyii bi esi iwadii ba se n tesiwaju

IBEERE KERINDINLOGUN: NJE O SEESE FUN ENIYAN LATI KO ARUN YII LARA ERANKO?

IDAHUN: Kokoro arun korona ni molebi ti o po eyi ti o wopo laarin eranko. Leekookan, eniyan le ko arun yii lara eranko eyi ti o le ran awon eniyan miiran. Fun apeere arun SARS-COV je arun lati ara ologbo nigba ti arun MERS-COV wa lati ara Ibakasie. Iwadii ko tii fi idi mule lori iru eranko ti arun COVID-19 ba tan.

Fun idaabo bo ti o peye , rii daju pe o ko fi a ara nu eranko ti o ba lo si oja . Se itoju ati ipamo 0unje re ni gbogbo igba .Se itoju ti o peye fun eran tutu , wara ati inu eran ki o ma baa baje. Ri aridaju o se eran re jina daadaa ki o si yago fun jije eran tutu.

IBEERE KETADINLOGUN: NJE MO LE KO ARUN COVID-19 LATI ARA ERAN OSIN MI?

IDAHUN :

Bi o tile je pe Aja kan ti ko arun COVID-19 ni Hong Kong,ko si aridaju pe Aja, Ologbo tabi eran osin Kankan le ko arun yii ran eniyan. Idi nipe lati ara ito tabi ikun ti o jade yala lati enu tabi imu eni ti o ni arun yii nigba ti o ba wuko tabi sin ni won ti le ko arun yii. Fun idaabobo to peye , fo owo re pelu ose ari omi ni gbogbo igba.

Awon Eletu Iiera Ajo Agbaye n tesiwaju ninu iwadii lori arun COVID-19,abajade eyi ti yoo de eti igbo mutumuwa bi a ba se n se awari ohun tuntun.

IBEERE KEJIDINLOGUN: BAWO NI KOKORO ARUN COVID-19 SE LE PE NILE TO KI O TO KU?

IDAHUN:

Ko si aridaju lori akoko ti kokoro arun COVID-19 le lo lori ile ki o to ku, sugbon ihuwasi re jo ti awon ebi kokoro korona to ku.

Iwadii n dab ape arun kokoro korona le lo to wakati tabi ojo meloo kan, eyi ti o da le iru ayika ati oju ojo agbegbe naa.

Ti o ba n se iye meji lori boyo arun wa ni ibi kan, gbiyanju lati f0 iru ibi bee pelu apakokoro lati daabo bo ara re ati awon ti o wa layika. Fo owo re pelu omi ati ose tabi ki o nu owo re pelu ohun inuwo ti won fi oti lile se. Ma se je ki owo re kan oju , enu ati imu re.

IBEERE KOKANDINLOGUN: NJE O LEWU LATI GBA ERU LATI AGBEGBE TABI ILU TI ARUN COVID-19 WA?

IDAHUN:

Ko lewu rara. Ko wopo fun eni ti o ni arun korona lati ko ran eru , ati pe eru ti o ti koja ni orisirisi adugbo, ayika ati oju ojo ko le fi tara tara ko arun COVID-19 ran eniyan.

IBEERE OGUN: AWON NKAN WO NI KI NYERA FUN?

IDAHUN :

Awon nkan ti a fe menuba wonyii ko kappa arun COVID -19 o si lewu.

- Siga fifa
- Lilo ibomu ti o ju eyokan lo/ lilo opolopo ibomu pap0 leekan soso
- Lilo egboogi aporo (Antibaotik) lo se agbeyewo ibeere kewa (Nje egboogi ti o le dena tabi se iwosan COVID – 19 wa ?)

Ni akotan , ti o ba se akiyesi pe o ni iba, iko, ofinkin tabi eemi re ko ja geere, jowo kan si awon osise ilera ki o dena arun ti o lagbara.

Gbiyanju latije ki awon eletu ilera mo nipa awon irinajo re ni kope kope .